

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Předmět: Speciální pedagogika

SEMINÁRNÍ PRÁCE

Téma: Ucelená rehabilitace

Studijní obor: MŠk

Akademický rok: 2013/14

Ročník: III.

Autor práce: Tereza Hejhalová, Vlasta Hořká, Iva Trávníčková

PROHLAŠUJEME, ŽE NAŠI SEMINÁRNÍ PRÁCI JSME VYPRACOVALY SAMOSTATNĚ, POUZE ZA
POUŽITÍ DOSTUPNÝCH PRAMENŮ, UVEDENÝCH V SEZNAMU CITOVANÉ LITERATURY.

Ucelená rehabilitace pojem, historie, cíle

- rehabilitace jako interdisciplinární obor, který zahrnuje péči nejen zdravotnickou, ale zároveň sociálně právní, pedagogicko psychologickou a pracovní (Jankovský, 2006).

Světová zdravotnická organizace WHO roku 1994 charakterizuje rehabilitaci jako „*proces, který osobám s disabilitou (omezením) pomáhá rozvinout nebo posílit fyzické, mentální a sociální dovednosti*“ (Jankovský, 2006).

„*ucelená*“ vyjadřujeme právě to, že rehabilitace zasahuje kromě zdravotní péče i další oblasti (Votava, 2005).

Jejím cílem a smyslem je pokud možno co nejúplnější začlenění lidí se zdravotním postižením do aktivního života majícího očekávanou kvalitu (Jankovský, 2006).

Významným materiálem moderní rehabilitace je **Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability (omezení) a zdraví (MKF)** vydaná Světovou zdravotnickou organizací (WHO).

Rehabilitace podle MKF zahrnuje tři základní stupně:
funkci a strukturu orgánů

projekci do úrovně osobnosti – její aktivity a limity

participaci (hodnocení výkonu) a faktory prostředí (z hlediska dostupnosti pomůcek, zákonodárství, legislativy, postojů spoluobčanů apod).

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením ČR přijala 30. 3. 2007.
Národní rada zdravotně postižených

Dělení rehabilitace na složky:

- A) léčebné
- B) pedagogicko-psychologické
- C) sociální
- D) pracovní

Léčebné prostředky rehabilitace

- nedílnou součástí zdravotní péče

J. Jankovský do oblasti léčebné rehabilitace řadí léčebnou tělesnou výchovu, fyzikální terapie, ergoterapii, animoterapii a další specifické terapie (psychoterapii, arteterapii a muzikoterapii). Psychoterapie hraje významnou úlohu v znovuzrození integrity osobnosti člověka a je významným prvkem celého systému ucelené rehabilitace.

Léčebná tělesná výchova (LTV)

- hlavním léčebným prostředkem fyzioterapie. Jedná se o cvičení, prováděné pod vedením specialisty – fyzioterapeuta, který působí různými přístupy a terapeutickými prostředky k dosažení cíle – léčebného účinku.

Reflexní ovlivnění pohybu

Vojtova metoda reflexní lokomoce, jejíž podstatou je nácvik základního pohybového stereotypu – pohybu vpřed

Bobathova léčebná metoda – vyvinutá pro děti s DMO, později také pro dospělé s hemiplegií, jako následkem mozkových příhod. V současné době je využíván také u dětí s neuromuskulárním onemocněním nebo nezralým nervovým systémem. Cílem této metody je podpora motorického vývoje, odbourávání patologického pohybového vzoru, regulace svalového tonu a facilitace fyziologického pohybu.

Kabatova metodou, která vychází z **facilitace (zesílení)** v rámci pohybových vzorců na končetinách a trupu.

Metoda sestry Kenny- vypracována pro terapii následků mozkové obrny a dosud se používá k léčbě periferních paréz.

Synergická reflexní terapie- zaměřen na léčbu a prevenci následků DMO a dalších neurologických a ortopedických poruch u dětí a dospělých

Fyzikální terapie (FT)

- využívá fyzikální energie a přírodních zdrojů. Cílem aplikace FT je analgezie, zlepšení trofiky tkání, urychlení hojení a aktivace a posílení ochablých svalů.

- vodoléčba

Ergoterapie

- usiluje o dosažení maximální soběstačnosti a nezávislosti klientů v domácím, pracovním a sociálním prostředí a tím i o zlepšení kvality jejich života

J. Jankovský (2006) poukazuje na specifika dětské ergoterapie, jejíž základní metodou je hra. Cílem dětské ergoterapie je rozvoj hrubé a jemné motoriky dítěte, jeho pohybové a vizuomotorické koordinace, zlepšení komunikace aj.

Hipoterapie- k léčebným účelům využívá koně.

Canisterapie- alternativní podpůrná terapie s využitím psa

Sociální prostředky rehabilitace

- znevýhodnění se může dotýkat sociálních způsobilostí, které jsou předpokladem socializace a vstupu do mezilidských vztahů.

Postihuje jeho schopnost vzdělávat se a rozvíjet kulturní a zájmové činnosti a v neposlední řadě ovlivňuje také jeho pracovní schopnosti (Jesenský, 1995). Konečným výsledkem tohoto procesu je **akceptace vady, životní pohoda** a v nejvyšším stupni také **integrace**.

Nezastupitelné místo má rodina, která představuje přirozenou formu zabezpečování jistot, poučenou a pozitivně rehabilitačně působící instituci.

Sociální rehabilitace je poskytována formou terénních a ambulantních služeb, formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.

Ekonomické a další materiální podmínky formou přiznání invalidního důchodu, příspěvků.

Sociálních prostředky rehabilitace- rehabilitační inženýring (výcvik dovedností a návyků používat rehabilitační pomůcky, přístroje a zařízení, eliminace a překonávání bariér, speciální organizace pracovních činností.

Pedagogické prostředky rehabilitace

Je určena osobám, kterým jejich zdravotní znevýhodnění neumožňuje dosáhnout odpovídající úrovně vzdělání běžnými pedagogickými prostředky.

- v rámci **rané péče** (včasné intervence), **školní edukace** a také **profesního vzdělávání**, resp. přípravy, jehož cílem je dosažení maximálního možného vzdělání.

Oblast výchovy a vzdělávání osob se zdravotním postižením je doménou **speciální pedagogiky**.

Somatopedie

Psychopedie

Etopedie

Tyflopedie

Surdopedie

Logopedie

Důležitou součástí oblast volnočasových a zájmových aktivit osob se zdravotním postižením. Tyto činnosti mohou být organizovány ve speciálních školách a zařízeních, např. formou zájmových kroužků, dále v rámci dobrovolných organizací (různé asociace, svépomocné skupiny) a v neposlední řadě v rámci rodiny, jejichž volnočasových aktivit by se osoba se zdravotním postižením měla účastnit.

Pracovní prostředky rehabilitace

Obnova pracovního **potenciálu, kvalifikace** jedinců, kteří mají v důsledku zdravotního postižení **změněnou pracovní schopnost** nebo jsou dokonce práce neschopni.

Úřady práce zabezpečující **pracovní rehabilitaci**. Součástí pracovní rehabilitace je také poradenská činnost a teoretická i praktická příprava k práci

- podporované zaměstnávání

- chráněná pracovní místa a chráněné dílny

Literatura:

JANKOVSKÝ, J. Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením. Praha: Triton, 2001. 142 s. ISBN 80-7254-192-7.

MÜLLEROVÁ, Tereza. Ucelená rehabilitace dětí ze ZŠ a MŠ Motýlek Kopřivnice, p. o.. Č. Bud., 2011. bakalářská práce (Bc.). JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH. Zdravotně sociální fakulta